

Sánchez, ara o mai

Un dirigent històric de la Federació Socialista Madrilenya (FSM) va decidir-se a acudir el 20 de desembre a votar. Va fer-ho després de molts dubtes i maldecaps. Finalment, però, va agafar la papereta del PSOE que encapçalava Pedro Sánchez –a qui havia dedicat els adjectius menys recomanables que hi haja en castellà–, va introduir-la al sobre i va dipositar-la a l'urna. “El que està fet, ja està fet”, explicaria després a un grup d'amics a la tertúlia que acostumen a fer. I al Senat? Amb veu greu i gest seriós, va contestar-los: “Al Senat he votat Savater–candidat per UPyD–, perquè m'agraden molt els seus llibres... I a ningú més!”. En realitat, ni tan sols no es va preocupar de llegir els noms dels candidats socialistes a la Cambra alta.

Significatiu o no, el relat d'aquest ciutadà posa de manifest que el suport electoral del PSOE ha patit una sacsejada important a les passades eleccions generals. La irrupció dels partits “emergents” no és l'única raó que justifica l'obtenció dels pitjors resultats de la història. “Per a haver-nos matat”, apuntava hores després una diputada que no ha repetit a les llistes en reconèixer que, després de molts anys de protagonisme a la política espanyola, el PSOE té a la vista l'abisme. A Ferraz els ànims no són gaire més optimistes, però no impera la sensació de derrota. “És possible superar la situació actual”, van afirmar un parell de membres de l'executiva federal en acabar la primera reunió de l'endemà del 20D.

Com? Aquesta és la pregunta que cal respondre i el gran desafiament que té per davant el secretari general, Pedro Sánchez, qui va recollir el testimoni d'Alfredo Pérez Rubalcaba en una situació complexa –uns resultats dolents a

JOAN ANTONI
BLAY
@mutialadaca

les eleccions europees– però que té l'aval de la militància després d'un intens procés de primàries obertes a la militància. D'allò fa un any i mig, i en tot aquest temps, Sánchez ha guanyat cos com a dirigent, com es va poder comprovar en els seus enfrontaments amb Rajoy al Congrés dels Diputats. També ha aconseguit una aparent pau interna a què va contribuir l'èxit relatiu als passats comicis municipals i autonòmics, en recuperar posicions –entre elles la Generalitat Valenciana i el Govern balear– respecte a edicions anteriors. Però des d'ara, aquell plantejament ja no és vàlid.

La primera decisió de Sánchez i de la seua executiva ha sigut clara: votar *no* a la investidura de Mariano Rajoy com a president del Govern. Això inclou també l'abstenció, que podria permetre que l'actual inquilí continuara a La Moncloa. I, sobretot, suposa un rebuig a participar en una *gran coalició* a l'alemanya, com li agradaria al món empresarial.

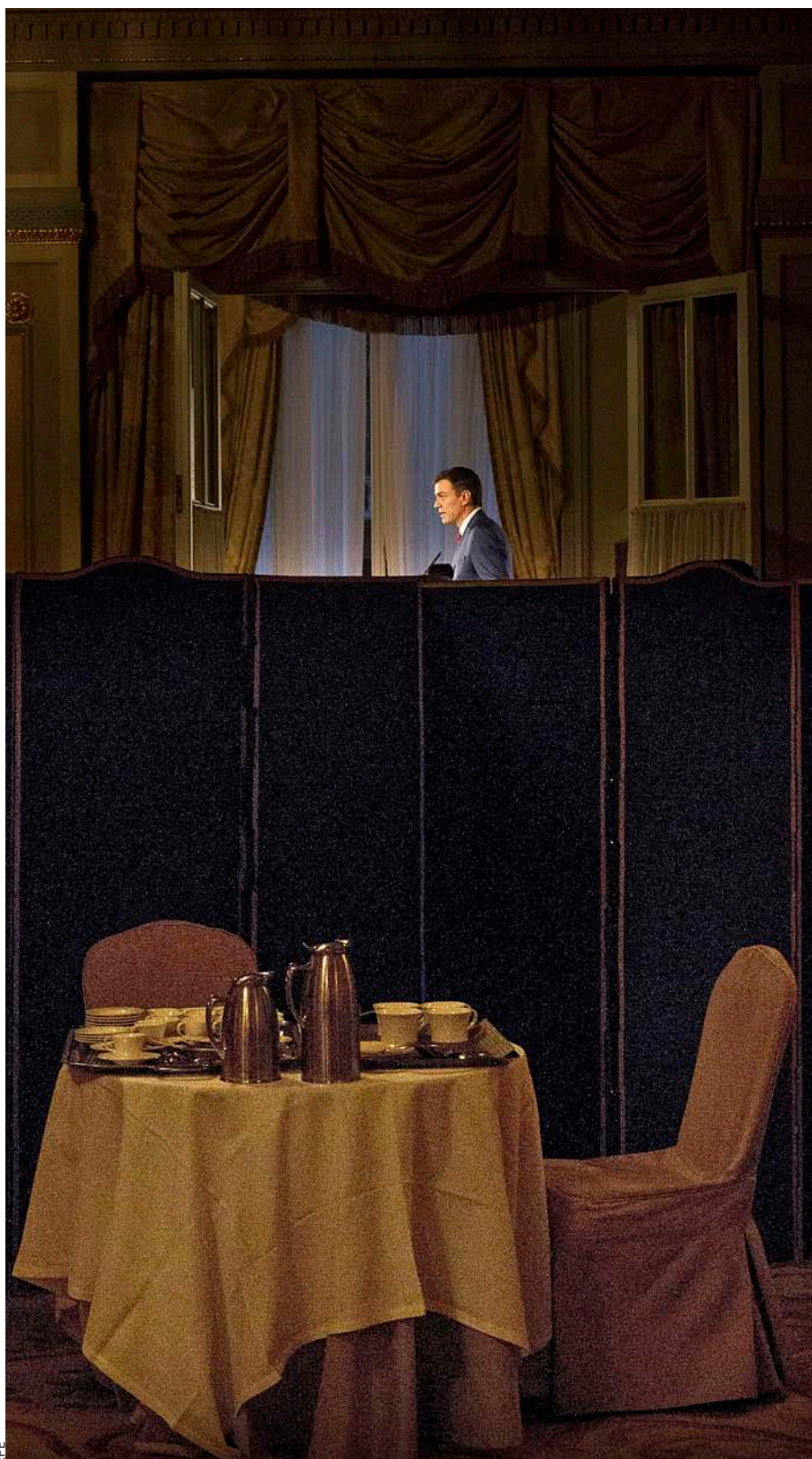
En qualsevol cas, els vells dimonis no acaben de desaparèixer de l'òrbita socialista, i com si es tractara de la *vella política*, ja han eixit a la palestra els uns i els altres per donar les seues receptes. La pròpia *lideressa* andalusa, Susana Díaz, no ha perdut l'oportunitat d'intentar dirigir un cor amb el qual ocupar espais mediàtics, sense tenir en compte que al

seu territori ha salvat els pals del *sombrajo* pels pèls.

“El problema del PSOE no és de lideratge intern ni orgànic, és molt més greu: recuperar el carrer i la credibilitat davant els ciutadans”, assegura una diputada que ha revalidat la seua acta parlamentària. “A açò és a què ens hem de dedicar tots els que creiem en el socialisme democràtic com a via per millorar la vida de les persones, sobretot les més desfavorides”, insisteix amb un to greu. No obstant això, la primera preocupació d'aquesta parlamentària i dels membres de l'executiva federal del partit rau a saber gestionar l'atzucac que es va crear el 20D. Aquest és el primer objectiu que té en ment Pedro Sánchez: enfortir la imatge del PSOE davant una situació política desconeguda a Espanya del 1977 ençà, per a la qual no hi ha una cartografia que indique els possibles camins a seguir. Cal crear-los de bell nou.

El comitè federal del PSOE –màxim òrgan entre congressos– ratificarà l'estratègia de Pedro Sánchez: negativa a la investidura de Rajoy i a participar en un executiu de coalició. A partir d'ací, el mateix Sánchez –amb la complicitat d'alguns barons del partit– exigirà llibertat per negociar. De marge per l'esquerra, no en té molt, perquè Podem planteja com a *líniees roges* la reforma constitucional i la consulta a Catalunya. La primera és impossible sense el concurs del PP –disposa de minoria de blocatge– i la segona exigeix, igualment, una reforma constitucional per fer-la possible. En termes formals, totes dues són una quimera a la legislatura que ara comença. I més enllà hi ha ERC, formació que es troba en un procés cap a la independència de Catalunya, el paper de la qual a Madrid és, ara com ara, una incògnita.

Aquesta és la situació de partida, que no tindrà res a veure amb les posicions que manifestaran les diferents formacions polítiques amb representació parlamentària així que les negociacions a múltiples bandes es perllonguen en el temps. Al PSOE consideren que un procés llarg i complex de converses els beneficiarà i que permetrà a Sánchez incrementar el seu prestigi polític. “És la

seua única basa”, sentència un estret col·laborador seu. Per contra, si després d’una negociació llarga no hi haguera cap més remei que convocar unes noves eleccions, el nucli de Sánchez admet que la seua situació es tornaria molt i molt delicada. “O ix reforçat d’aquest maremàgnum o faltaran hores per moure-li la cadira”, reconeix una altra persona propera al secretari general.

Enmig de tot aquest complicat horitzó, Pedro Sánchez i el PSOE mateix tenen un altre repte pendent: la celebració del 39è congrés federal. Al febrer es compleixen quatre anys de l’anterior conclave –celebrat a Sevilla, en què Rubalcaba va superar per la mínima Carme Chacón– i l’executiva ja ha fet saber que l’ajornarà fins a la primavera.

Si els hipotètics nous comicis tingueren lloc el mes de juny i abans es veiera obligat a superar un congrés del PSOE, a Pedro Sánchez se li podria complicar, i de quina manera, la seua continuïtat al capdavant del partit. Podria ser que no revalidara el seu càrrec de secretari general i que no repetira com a candidat socialista a les següents eleccions.

Ja va deixar-ho dit Alfonso Guerra: “A un congrés del PSOE, se sap com s’hi entra, però no com se n’ix”. És una sentència que té una vigència plena a la vida interna de la formació, encara que cada vegada sorgeixen més veus que demanen obrir el partit a la participació dels ciutadans que no hi militen, en línia amb els processos de primàries que van designar Ximo Puig, Francina Armengol i Javier Lambán candidats a la presidència de la Generalitat Valenciana i del Govern balear i aragonès, respectivament. En el cas valencià, la xifra de simpatitzants que va prendre-hi part va multiplicar per quatre la de militants.

Amb tot, el nucli dur socialista –que molts identifiquen amb Susana Díaz– es nega a obrir el procés d’elecció de càrrecs orgànics. Potser pensen més en l’interès propi que no en la regeneració d’un partit que cada cop més sent de més a prop la desafecció ciutadana. I a Sánchez, en aquesta obertura li va la vida.

Periodista, corresponsal polític de diversos mitjans al Congrés dels Diputats des de l’any 1989